

Meddelanden från Riksskatteverket

Utg. av Skattenytt, Leksand, tel. 0247-10430 • Ansv. utgivare: Kammarrättsrådet Hans Bylin

Serie II ang. indirekt skatt

Motsvarar Riksskatteverkets författningssamling (RSFS) och Riksskatteverkets förhandsbesked mm (RSV/FB) serie Im = Indirekt skatt – Mervärdeskatt

Nr 5 1984 – Årg. 14

Regeringsrättens dom den 17 april 1984 med anledning av ett överklagat förhandsbesked

Fråga om tillhandahållande av ett s k värmebesparingsprogram till fastighetsägare

RSV/FB Im
1984:15

1 Ansökningen

Utkom från trycket
den 28 september 1984

I ansökningen anfördes bl a:

Bolaget X bedriver en verksamhet kallad Y, innebärande ett värmebesparingsprogram för fastighetsägare.

Bolaget driver i övrigt verksamhet som omfattar försäljning och installation av större oljebrännare, värmeinreglering och försäljning av värmepumpar m m.

Bolaget önskar förhandsbesked i följande frågor.

1. Är bolagets verksamhet avseende Y för mervärdeskatt skattepliktig verksamhet?
2. Är bolaget berättigat att avlyfta ingående mervärdeskatt för den materiel som man inköper för att fullgöra ett Y-kontrakt?

Genom ett Y-kontrakt med bolaget åtager sig fastighetsägaren att göra vissa investeringar i själva fastighetskroppen. Denna investering mervärdeskattebehandlas i vanlig ordning och berör inte det härigenom begärda förhandsbeskedet.

Bolaget disponerar exklusivt fastighetens pannrum och äger rätt att inom fastighetens värmesystem utföra de investeringar som anses erforderliga för att bättre tillvarata värmen. Bolaget installerar också anordningar för fjärrkontroll av värmeanläggningen, vilken kontroll utövas via det vanliga telenätet. Bolaget har tillförsäkrat sig rätt att genom meddelanden till hyresgästerna propagera för sparsamhet och vettig vädring m m.

Bolaget övertar ansvaret för fastighetens värmeinköp, antingen det är fråga om inköp av olja att förbrännas på platsen eller det är fråga om att mottaga värme från fjärrvärmesystemet.

Bolaget har innan avtal tecknas fått information om oljeåtgången eller fjärrvärmeförbrukningen under de tre senaste åren. Dessa kvantiteter omräknas enligt ett graddagssystem som utarbetats av SMHI. Bolaget och fastighetsägaren kommer överens om att fastighetens behov av olja är en kvantitet som med viss kvantitet understiger genomsnittet under de tre tidigare åren. Om det är fråga om fjärrvärme blir differensen ungefär motsvarande men härvidlag utgår man från avtalat MWh. På basis av detta värmebehov uträknar bolaget vad den totala kostnaden per år är och denna kostnad innefattar förutom värme-

kostnaden även ersättning till bolaget för den service och de investeringar bolaget gör. Det ankommer på bolaget att redovisa för fastighetsägaren den verkliga värmekonsumtionen för fastigheten i fråga. De besparingar som uppnås från utgångsvärdet ianspråkades i första hand för att betala bolagets installationer och den besparing som därefter uppstår delas lika mellan fastighetsägaren och bolaget. Härigenom har fastighetsägaren ett intresse av att ytterligare nedbringa de totala värmekostnaderna.

Fastighetsägaren är aldrig ägare av den olja som förbrännes. Bolaget fakturerar således inte någon olja utan en värmekostnad som baseras på oljekostnaden och de ändringar i oljepriserna som förekommer. Samma gäller priserna på fjärrvärme. Den värme som tillhandahålls är således energibesktad och vi gör gällande, att bolagets verksamhet skall behandlas på samma sätt som oljebolagen och som har kommit till uttryck i finansplanen, då mervärdeskatten infördes, nämligen att säljare av redan energiskattebelagda nyttigheter bör få rätt till generell avlyftning av ingående mervärdeskatt. Såsom exempel har uttalats, att företagare som driver bensinstation skall få generell avdragsrätt, trots att endast en del av omsättningen blir skattepliktig.

Någon risk för missbruk av avdragsrätten torde man knappast behöva räkna med, eftersom bolagets investeringar endast skall omfatta detaljer som har med värmeekonomin att göra och underlaget för bolagets kalkyl finns alltid tillgängligt för kontroll.

Vad gäller våra åtgärder som innefattas i vårt åtagande kan dessa i allmänhet specificeras enligt följande:

- Åtgärder i ventilationssystemet för att erhålla normal luftväxling i fastigheten, 0.5 oms/h. Arbetet utföres i huvudsak som arbetsinsatser.
- Åtgärder i vattenburna system genom fördelning av vattnet till proportionell fördelning efter effektbehovet. Arbetet utföres i huvudsak som arbetsinsats med vissa modifieringar i komponenter för effektivisering.
- Åtgärder för tappvarmvattensystemet. Arbetsinsatser för att erhålla en jämn fördelning i flöden.
- Åtgärder på styr- och reglersidan omfattar att installera effektiva reglersystem för att omhändertaga vår värmeleverans effektivt.
- Åtgärder för mätning och uppföljning. Installation av mätare för att kontrollera och följa upp värmeleveransen.
- Service omfattar justering, övervakning och uppföljning av värmeflödet.

Alla dessa åtgärder omfattar endast sådana installationer som är direkt knutna till värmeleveransen och för att värmeleveransen skall kunna mottagas och användas av kunden. Således ingår inte några underhålls- eller reparationskostnader beträffande fastigheten.

De komponenter som sålunda installeras inom ramen för Y

och inte avser fastighetsägarens investering ägs av oss under avtalstiden. Vi gör således arbetet och installationen åt oss själva. Vår investering utgörs i all huvudsaklig del av arbete genom av oss anlitate konsulter eller egen personal.

Om avtalet bryts av kunden skall fastighetsägaren = kunden, vara skyldig att erlagga kapitalinvesteringens nyanskaffningsvärde reducerad med 1.65 % per månad räknat från investeringsmånaden. Vår faktura för detta värde omfattar inte värme och då måste vi enligt det mönster som gäller för mervärdeskatt i vanlig ordning påföra kunden mervärdeskatt. Om något förtida upphörande av avtalet inte föreligger omfattas avskrivningen av värmeleveransen och bör enligt vår uppfattning i och med detta vara fri från mervärdeskatt.

Vad sedan gäller äganderätten till utrustningen sedan avtalet upphört har detta inte reglerats i avtalet men man får räkna med att vi då säljer utrustningen till ett symboliskt värde. Vi vet ju inte om investeringen vid ett ändrat system för tillhandahållande av värme och varmvatten då fyller något behov och om det då har något restvärde. Vår förhoppning är naturligtvis att avtalet när det en gång ingåtts skall förlängas och vara en integrerande del i fastighetsskötseln som sådan. Det är emellertid fullt klart att det här är fråga om sådana tillbehör som omfattas av vår äganderätt enligt jordabalken 2 kap 4 §.

2 RSVs nämnd för rättsärenden

Den 10 maj 1983 meddelade RSVs nämnd för rättsärenden (Fridolin, Wadell, Mellbin, Eklund, Arvidson, Toftered) följande förhandsbesked.

Uppvärmning av en fastighet genom fastigheten tillhörande värmeförsörjningsanläggning är — oavsett om uppvärmning sker genom eldning av olja eller genom mottagande av fjärrvärme — ett led i skötseln av fastigheten. Detta är fallet även om fastighetsägaren anlitar annan att sköta uppvärmningen. Då i bolagets åtagande ingår att svara för uppvärmningen av en fastighet från fastighetens oljepanna eller motsvarande mottagningsanläggning för fjärrvärme avser åtagandet således i denna del skötsel av fastigheten. Det förhållandet att den för fastighetens värmeförsörjning levererade oljan eller fjärrvärmens tillhandahålls av bolaget, och inte genom fastighetsägarens försorg av annan, medför ingen annan bedömning. Mot bakgrund härav och vad som i övrigt förekommit i ärendet finner nämnden att i den av bolaget bedrivna verksamheten ingår tillhandahållanden av såväl skattepliktig som icke skattepliktig natur enligt lagen (1968:430) om mervärdeskatt (ML). Verksamheten får därför i mervärdeskatt hänseende bedömas efter de i verksamheten ingående särskilda tillhandahållandena.

Med hänsyn till det ovan sagda förklarar nämnden att bolaget i den omfrågade verksamheten tillhandahåller *dels* olja eller i förekommande fall fjärrvärme, vilket enligt 2 § 2) ML jämfört med 8 § 4) ML medför

**RSV/FB Im
1984:15**

endast s k teknisk skattskyldighet för bolaget, *dels* tjänster avseende själva värmeanläggningen i fastigheten, vilka är skattepliktiga enligt 10 § 4) och 5) ML, *och dels* tjänster avseende skötseln av fastigheten samt rådgivning m m angående energibesparing, vilkas karaktär enligt vad handlingarna utvisar inte är sådan att de kan hänföras till skattepliktiga tjänster enligt ML.

Nämnden finner i övrigt — bl a i vad mån bolaget i sin verksamhet tillhandahåller skattepliktiga varor — att förhandsbesked inte bör meddelas och avvisar ansökningen härutinnan.

3 Regeringsrätten

I besvär hos regeringsrätten yrkade bolaget den ändringen av förhandsbeskedet att regeringsrätten skulle fastslå att för hela verksamheten Y skulle föreligga s k teknisk skattskyldighet.

I en dom den 17 april 1984 ändrade regeringsrätten (Wieslander, Reuterswärd, Hilding, Delin, Tottie) inte förhandsbeskedet.

Regeringsrättens dom den 13 november 1984 med anledning av ett överklagat förhandsbesked

**RSV/FB Im
1984:16**

Utkom från trycket
den 7 februari 1985

Vid bedömning av rätt till särskilt investeringsavdrag vid redovisning av mervärdeskatt har dataprogram ansetts utgöra inventarier

1 Ansökningen

I ansökningen anförde bolaget X bl a följande.

Vårt dotterbolag Y bedriver bl a försäljning av kompletta administrativa datasystem. Datasystemen består av egenutvecklad standardprogramvara samt centralenheter och kringutrustning inköpt från olika leverantörer.

Vid finansiering av datasystemet kan kunden välja mellan att ordna egen finansiering eller leasing från X.

I det fall kunden väljer X som finansieringskälla övertar bolaget kundens köpeavtal och dotterbolaget fakturerar moderbolaget den med kunden överenskomna köpeskillingen. Moderbolaget avser därefter att yrka investeringsavdrag baserat på denna köpeskillig.

Den standardprogramvara som ingår i datasystemen består av ett antal komponenter där kunden väljer programvarufunktioner, för att summan av de valda delarna skall motsvara den kravspecifikation kunden har för att hans problem skall lösas.

Utifrån denna urvalsprocedur sammansätter Y delarna till ett komplett datasystem, bestående av tillämpningsprogramvara och passande maskinvara och installerar detta hos kunden.

Standardprogramvaran som framställts av Y består av för varje produkt ca 50 standardkomponenter som kunden, vid sin genomgång med Y före ordertecknandet, väljer från.

Y menar, att det kunden köper är inte en maskin och inte ett visst program utan en total funktion med ingående komponenter av program och maskinvara, som skall lösa köparens administrativa problem.

Detta synsätt är accepterat av branschen som helhet. Även allmänheten i övrigt har i allt större utsträckning antagit detta synsätt, vilket framgår med önskvärd tydlighet i fackpress och modern litteratur inom området.

Y anser vidare att konstruktion och framtagning av programvara är en modern form av tillverkning. Maskin- resp programvara var för sig är för köparen värdelösa. Först när komponenterna fogas samman till ett datasystem och bringas att fungera är det komplett (jfr bil utan motor). Om de komponenter som syns vid utvändigt betraktande fysiskt har förändrats, kan enligt vårt sätt att se inte vara avgörande för om helheten ska betraktas som egentillverkad eller inte.

I de avtal Y har med maskinvaruleverantörerna framgår att man där har samma synsätt. I avtalet står t ex att:

”Köparen försäkrar att produkter som köps enligt detta avtal skall användas för att *byggas in i ett applikationssystem* bestående av levererade produkter samt annan maskin- och/eller programutrustning av betydande värde som köparen tillverkar.”

Y köper alltså in maskinvara från en eller flera underleverantörer så att den prestanda och funktionsmässigt passar med den programvara kunden valt, så att kombinationen motsvarar kundens krav.

Av det till kund levererade datasystemet utgör ingående varukostnader (centralenhet, skrivare, terminaler) vanligen mellan 35–65 % av totalpriset för datasystemet. Det mervärde Y tillför utgör m a o regelmässigt mer än 50 % av datasystemet.

Vi hemställer om förhandsbesked i följande frågor.

Fråga 1. Är de datasystem som X förvärvar från Y enligt beskrivningen ovan att betrakta som egentillverkade av Y?

Fråga 2. Är de datasystem som X förvärvar från Y enligt beskrivningen ovan att betrakta som egentillverkade av Y, ifall relationen mellan ingående maskinvarukostnad och programvara är:

RSV/FB Im
1984:16

		Maskin	Programvara
a)	Fördelning	90 %	10 %
b)	"	80 %	20 %
c)	"	70 %	30 %
d)	"	30 %	70 %
e)	"	20 %	80 %
f)	"	10 %	90 %

2 RSVs nämnd för rättsärenden

Den 15 februari 1984 meddelade RSVs nämnd för rättsärenden (Fridolin, Wennerholm, Mellbin, Arvidson, Eklund, Toftered) följande förhandsbesked.

Ansökningen gäller bedömningen i investeringsavdragshänseende av de datasystem, som X förvärvar från sitt dotterbolag Y för att använda i leasingverksamhet. Dessa datasystem består av datorer och kringutrustning (i fortsättningen används ordet "dator" som en samlingsbeteckning) och av program. Datorerna köper Y utifrån. Programmen väljs ut och sätts samman efter leasetagarnas behov från en uppsättning komponenter, vilka framställts av Y.

I ansökningen görs gällande att datasystemen i fråga bör uppfattas som enheter som tillverkats av Y. Med detta synsätt skulle bestämmelsen i 4 § andra stycket lagen (1981:1099) om särskilt investeringsavdrag vid redovisningen av mervärdesskatt inte hindra investeringsavdrag ("För inventarier, som har förvärvats från någon med vilken den skattskyldige är i väsentlig ekonomisk intressegemenskap, medges avdrag endast om inventarierna har tillverkats av säljaren och tillverkningen har påbörjats efter den 31 oktober 1980").

Nämnden godtar inte det angivna synsättet såvitt gäller tillämpningen av lagen 1981:1099. Enligt nämndens uppfattning måste i stället datorer och program vid tillämpning av denna lag bedömas var för sig. Eftersom datorerna inte tillverkas av Y hindrar härvid bestämmelsen i 4 § andra stycket lagen 1981:1099 investeringsavdrag i fråga om dessa.

I fråga om programmen gör nämnden följande bedömning.

Investeringsavdrag medges enligt 2 § första stycket lagen 1981:1099 vid anskaffning av döda inventarier avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten. Med inventarier förstås enligt andra stycket tillgångar som vid inkomsttaxeringen behandlas enligt de bestämmelser som gäller för maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier. Tillgångar som avses i punkt 6 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen (KL) skall dock inte anses som inventarier.

När man så går till bestämmelserna för inkomsttaxeringen finner man att den enda möjligheten för att ett dataprogram skall behandlas enligt bestämmelserna för maskiner och andra inventarier — sedan punkt 6 av anvisningarna till 29 § KL räknats bort — består i att ett program i inkomsttaxeringshänseende utgör just ett inventarium. Enligt nämndens uppfattning är emellertid så inte fallet. Denna uppfattning ligger i linje med ett ställningstagande av bokföringsnämnden, vilket utgår från att

utgifter för dataprogram vid bokföringen skall behandlas enligt föreskrifterna i 17 § andra stycket bokföringslagen (1976:125) för utgifter för teknisk hjälp, forsknings- och utvecklingsarbete, provdrift, marknadsundersökningar och liknande (BFN:18). Av rättsnämndens uppfattning i den inkomstskatterättsliga frågan följer att dataprogram inte omfattas av inventariebegreppet i lagen 1981:1099.

Nämnden besvarar ansökningen på så sätt att nämnden förklarar att investeringsavdrag inte skall medges för de anskaffningar som ansökningen avser.

3 Regeringsrätten

I besvär hos regeringsrätten fullföljde bolaget sin talan. Om regeringsrätten inte skulle finna att det totala ADB-systemet var att betrakta som en enhet yrkade bolaget att regeringsrätten skulle förklara att särskilt investeringsavdrag skulle medges för anskaffningen av programvara.

Den 13 november 1984 beslöt regeringsrätten (Wieslander, Hellner, Engblom, Voss) följande dom.

Lika med riksskatteverket finner regeringsrätten att vid tillämpningen av lagen (1981:1099) om särskilt investeringsavdrag vid redovisningen av mervärdeskatt datorerna och programmen måste bedömas var för sig. Då datorerna inte tillverkats av Y kan, såsom riksskatteverket funnit, investeringsavdrag inte komma i fråga beträffande datorerna.

I den av sökandebolaget bedrivna leasingverksamheten är programmen att hänföra till anläggningstillgång, som vid inkomsttaxeringen bör behandlas enligt de bestämmelser som gäller för maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier. Anskaffningen såvitt avser programmen berättigar därför till särskilt investeringsavdrag vid redovisningen av mervärdeskatt.

Regeringsrätten ändrar förhandsbeskedet i enlighet härmed.

Regeringsrådet Dahlman var skiljaktig och anförde:

Bolaget förvärvar genom köp datasystem bestående av dels maskinvara (datorer och kringutrustning) dels standardprogramvara i olika kombinationer från sitt dotterbolag Y. Y köper maskinvaran utifrån. Programvaran framställs av Y. Datasystemen sammansätts av Y i princip individuellt för varje leasingkund utifrån kundens behov av programvarufunktioner. Y inställer också datasystemen hos leasingkunderna. Det mervärde Y tillför utgör enligt ansökningen regelmässigt mer än 50 procent av datasystemets totalvärde.

För bedömningen av de i ansökningen ställda frågorna är avgörande om de aktuella datasystemen kan anses vara "tillverkade" av Y. Bolaget har i regeringsrätten åberopat ett yttrande av Svenska Dataföreningen. Av detta framgår att rådande uppfattning inom databranschen är att — oaktat maskinvara och programvara normalt kan särskiljas — datasystem som avses i målet är att betrakta som en integrerad enhet. Ett sådant synsätt får enligt min mening också anses vara det naturligaste när det

**RSV/FB Im
1984:16**

gäller en sammansatt produkt av förevarande slag. Med hänsyn härtill och till omständigheterna i övrigt finner jag att de ifrågasvarande datasystemen i investeringsavdragshänseende bör betraktas som enheter som tillverkats av Y. Bestämmelsen i 4 § andra stycket lagen (1981:1099) om särskilt investeringsavdrag vid redovisningen av mervärdeskatt hindrar därför inte investeringsavdrag i samband med bolagets förvärv av datasystemen.

I den av bolaget bedrivna leasingverksamheten är datasystemen enligt min mening att hänföra till anläggningstillgång, som vid inkomsttaxeringen skall behandlas enligt de bestämmelser som gäller för maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier. Investeringsavdrag skall därför medges för anskaffningen av de datasystem som ansökningen avser.

Jag ändrar förhandsbeskedet enligt det anförda.

DR DATARATIONALISERING AB

Huvudkontor:
Kyrkogatan 9, 199 31 Enköping · Tel. 0171-386 90, 387 78

Vi presenterar:

Jet Computer
— Den svenska succédatorn —

SNABBARE: JET-80 är otroligt snabb (enligt våra tester ca 4 ggr snabbare än IBM PC). För Dig betyder det att du slipper väntetider. JET-80 kommer att spara Dig många timmar per år.

BÄTTRE ERGONOMI: Med JET-80 väljer Du själv bildskärm utifrån Dina önskemål på bildskärm och på tangentbord.

STÖRRE LAGRINGSKAPACITET: JET-80 har diskettminne med 4 storlekar, den största med 1,2 miljoner tecken per diskett. Med denna modell kan Du på en diskett lagra upp mot ca 12 klienters bokföring. Jämfört med t. ex. IBM PC:s 360 000 tecken är JET här överlägsen.

JET-80 har som tillval ett skivminne på 10 milj. tecken, så Du kan på ett enda minne lagra upp till ca 120 klienter.

FLERA KLIENTREDOVISNINGSPROGRAM: Med JET-80 kan du välja mellan *tre* system: CGS klientredovisning, HOGIA och SYSTEM-A.

CGS är ett otroligt bra system. Många bedömare hävdar att man aldrig sett ett så lättarbetat och bra program. **HOGIA** är ju så välkänt, att det inte kräver presentation. *Beställ vår jämförelsetabell!*

GRATIS INGÅENDE PROGRAM: Av oss utvecklade program för skatteplanering, kontantberäkning, ATP-beräkning, klientfakturering, räntefakturering. Ordbehandling Wordstar till endast 2 000 kronors tillägg.

FLERANVÄNDARSYSTEM BRIDOS kan användas med JET. Man kan då arbeta samtidigt med redovisningen från flera terminaler.

PRISERNA: I angivna priser (exkl moms) ingår: JET-80 datorn, CGS klientredovisning, (Hogia:s system är ett bra alternativ). Vidare *ingår* skatteplanering, klient- och räntefakturering.

Skrivare: CP-80, 80 tecken/sekund. (Välj mellan ca 10 olika skrivare).

Terminal: AMPEX med 14 tums bild. (Välj mellan ca 5 olika terminaler).

FRÅN 27 000: — för en JET-80-anläggning med disketter 2 × 200 KB.

FRÅN 31 000: — för en JET-80 med disketter 2 × 800 KB.

FRÅN 49 000: — med skivminne 10 milj. KB.

FRÅN 75 000: — med skivminne 10 milj. KB, BRIDOS + 2 arb.platser.

FRÅN 19 000: —, Aktuellt lågpris. Vi erbjuder Er just nu *kompleta* klientredovisningspaket för bl. a. Apple, Osborne, Kaypro, Bullet och Casino till sensationspriser. Be om mer information om Du vill få en bra dator för lite pengar! Alla jämförbara program enligt ovan ingår.

TILL DATARATIONALISERING AB, Kyrkogatan 9, 199 31 ENKÖPING. Tel. 0171-387 78 el 016-14 95 50

Jag är intresserad. Skicka mer information.

Namn ..... Adress .....

Ppstadress ..... Telefon .....

Jag är speciellt intresserad av: .....

Returneras vid obeställbarhet
till utgivaren
SKATTENYTT
Box 5, 793 01 Leksand
som erlägger returportot

5 1
SVENSSON BO

7573
01

SMÖRGATAN 17,3TR
412 76 GÖTEBORG

Välj Hogia - redan från början!

Hogia

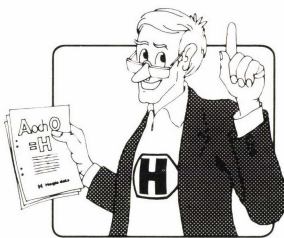
Hogia Data är Sveriges ledande tillverkare av administrativa program för smådatorer. Vårt sortiment täcker hela det administrativa fältet. Över 3000 företag i olika branscher använder Hogia-programmen, som säljs genom ett rikstäckande återförsäljarnät.

Programgaranti

Som köpare av Hogia programvara har Du ett års programgaranti. Under denna tid får Du kostnadsfritt del av nya programversioner och kompletteringar av användarinstruktioner. Du får också information om förändringar som är "på gång" samt råd och tips om hur Du kan utnyttja programvaran på bästa sätt. Behöver Du ytterligare information är Du alltid välkommen att kontakta vår kundserviceavdelning på direkttelefon 0303-82885.

Maskinoberoende

Hogia programvara går under generella operativsystem. Detta gör programvaran i stort sett maskinoberoende, dvs den kan anpassas till de flesta av marknadens smådatorer.

Serviceabonnemang

Efter första året som användare kan Du abonnera på programgarantin. Du köper ett sk serviceabonnemang.

Utbildning

Hogia bedriver också en omfattande utbildning i programvarans användning - både i Stenungsund och i Stockholm.

- Advokatredovisning
- Datorstödd revision
- Fakturering
- Hyres- och fastighetsredovisning
- Klientredovisning
- Koncernredovisning
- Kundreskontra
- Lager
- Leverantörsreskontra
- Lön
- Moduluppbyggd Ekonomisk Planering (MEP)
- Order
- Projektredovisning
- Redovisning 1
- Redovisning 2
- "Se om Ditt företag!"
- Skatteplanering
- Tidredovisning
- Vinstdelningsskatt
- Överföring till Multiplan, Lotus 1-2-3 och Symphony

H Hogia data

Ledande tillverkare av administrativ programvara för smådatorer.

Ängsvägen 7, 444 00 Stenungsund. Tel. 0303-805 10